

ROZSTRZYGNIĘCIE NR 4 /2024

Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,

działając na podstawie art. 24 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192, ze zm.) w związku z § 38 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej z innymi podmiotami przy wykonywaniu zadań (Dz. U. poz. 939, ze zm.),

po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie o wskazanie organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa w sprawie z powództwa P[REDAKTURA] a P[REDAKTURA], toczącej się pod sygn. akt [REDAKTURA],

wskazuje

Ministra Zdrowia jako organ właściwy do wykonywania czynności za Skarb Państwa w sprawie z powództwa P[REDAKTURA] a P[REDAKTURA], toczącej się pod sygn. akt [REDAKTURA]

Uzasadnienie

I. Wniosek

Wnioskiem z 19 lipca 2024 r., doręczonym do Prokuratury Generalnej 23 lipca 2024 r., Sąd Rejonowy Warszawy-Śródmieścia w Warszawie zwrócił się o wskazanie organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa w sprawie z powództwa P [REDAKTOWANE] F [REDAKTOWANE], toczącej się pod sygn. akt [REDAKTOWANE].

Wnioskujący Sąd wraz w wnioskiem przekazał odpis pozwu oraz pisma przygotowawczego Skarbu Państwa z 18 grudnia 2023 r.

II. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia

Rozstrzygnięcie Prezesa Prokuratury Generalnej oparte zostało na podstawie następujących ustaleń faktycznych, poczynionych w oparciu o przekazane przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie dokumenty, dalsze dokumenty będące w posiadaniu Prokuratury Generalnej w związku z wykonywaniem zastępstwa procesowego Skarbu Państwa w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w sprawie o sygn. akt [REDAKTOWANE], a także treść aktów normatywnych.

Pozwem z 6 marca 2023 r. powód P [REDAKTOWANE] F [REDAKTOWANE] wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za powikłania poszczepienne (zapalenie mięśnia sercowego), jakich miał doznać po wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19 szczepionką [REDAKTOWANE]. Z treści pozwu wynika, że odpowiedzialność Skarbu Państwa powód upatruje we wprowadzeniu Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19 (s. 4 pozwu) oraz prowadzeniu kampanii społecznych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia zachęcających do poddania się szczepieniu (s. 4 pozwu). Z kolei w piśmie przygotowawczym z 11 grudnia 2023 r. powód wyjaśnił, że upatruje odpowiedzialności Skarbu Państwa w związku z prowadzeniem przez państwo programu szczepień przeciwko COVID-19 oraz finansowaniem ze środków publicznych zakupu szczepionek (s. 3 pisma). Powód w obydwu pismach procesowych jako organ reprezentujący Skarb Państwa wskazał Ministra Zdrowia.

Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Zdrowia w odpowiedzi na pozew z 13 listopada 2023 r. nie kwestionował wskazania Ministra Zdrowia jako właściwej *statio fisci* Skarbu Państwa w niniejszym postępowaniu. Niemniej sformułował wniosek, aby sąd na podstawie art. 67 § 2 k.p.c. określił, że Skarb Państwa – obok Ministra Zdrowia – jest także reprezentowany przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Jako uzasadnienie tego wniosku wskazał, że „na podstawie § 2 uchwały nr 187/2020 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19, w ramach którego odbywały się szczepienia przeciwko COVID-19, nadzorowanie realizacji tego Programu powierzono Pełnomocnikowi Rządu do spraw narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, którym był, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 2191), właśnie Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów” (s. 2 odpowiedzi na pozew z 13 listopada 2023 r.).

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowieniem z 17 listopada 2023 r., sygn. [REDAKTOWANE], na podstawie art. 67 § 2 k.p.c. ustalił jako *statio fisci* Skarbu Państwa, obok Ministra Zdrowia, także Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Skarb Państwa reprezentowany już przez Ministra Zdrowia i Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zastępowany przez Prokuratorię Generalną RP, w piśmie przygotowawczym z 18 grudnia 2023 r. poddał w wątpliwość prawidłowość wskazania przez sąd dodatkowo Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako jednostki organizacyjnej reprezentującej Skarb Państwa w niniejszym postępowaniu. Pozwany wskazał, że Pełnomocnik Rządu ds. narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 „został ustanowiony na podstawie art. 10 ust. 1 i 4 ustawy z 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów. Z przepisów tych wyraźnie wynika, że Pełnomocnikiem Rządu jest określona osoba fizyczna, a nie określony organ (jednostka organizacyjna Skarbu Państwa). Z tego względu fakt, że funkcję Pełnomocnika Rządu pełniła imiennie osoba, która akurat równolegle sprawowała funkcję organu, jakim jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, nie może powodować, że działania Pełnomocnika Rządu należy przypisać działaniom Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako organu” (s. 4 ww. pisma).

W związku z powyższymi wątpliwościami Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie zwrócił się do Prezesa Prokuratorii Generalnej RP o wskazanie jednostki organizacyjnej, która winna reprezentować Skarb Państwa w postępowaniu z powództwa P [REDAKTED] P [REDAKTED]

III. Stanowiska zainteresowanych jednostek

Prezes Prokuratorii Generalnej zwrócił się do zainteresowanych jednostek organizacyjnych, tj. Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Zdrowia, o zajęcie stanowiska co do sposobu reprezentacji Skarbu Państwa w sprawie z powództwa P [REDAKTED] P [REDAKTED] przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w sprawie o sygn. akt [REDAKTED]

W piśmie z 13 sierpnia 2024 r. Minister Zdrowia wyjaśnił, że od początku swego udziału w sprawie nie neguje swojej właściwości do podejmowania czynności za Skarb Państwa i pozostaje odpowiedzialnym za sprawy z zakresu ochrony zdrowia, organizacji opieki zdrowotnej oraz nadzoru nad produktami leczniczymi (w tym szczepionkami) członkiem Rady Ministrów zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2512, ze zm.). Prawidłowe jest oznaczenie go jako *statio fisci* Skarbu Państwa w sprawie z powództwa P [REDAKTED] P [REDAKTED]

Jednocześnie Minister Zdrowia podniósł, że Skarb Państwa powinien być reprezentowany przez dwa organy, tj. Ministra Zdrowia oraz Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ponieważ dochodzone roszczenie wiąże się z działalnością obu tych organów. Wskazanie przez niego w odpowiedzi na pozew z 23 listopada 2023 r. także Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako organu właściwego do reprezentacji Skarbu Państwa było motywowane tym, że w czasie podanej przez powoda daty szczepienia przeciwko COVID-19 realizowanego w ramach Narodowego Programu Szczepień (27.06.2021), realizacja tego Programu była nadzorowana nie przez Ministra Zdrowia, a przez Pełnomocnika Rządu do spraw narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, którym był Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Oprócz tego Kancelaria Prezesa Rady Ministrów od początku podjęła się zadania prowadzenia kampanii informacyjnej dotyczącej zwiększania świadomości Polek i Polaków na temat szczepień przeciw COVID-19 i systematycznie prowadziła kampanie pn. #SzczepimySię. Za realizację kampanii

informacyjno-promocyjnej w głównej mierze odpowiedzialne było Centrum Informacyjne Rządu w strukturze Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ministerstwo Zdrowia nie odpowiadało za kampanię społeczną w zakresie szczepień przeciwko COVID-19. Stąd rola Ministra Zdrowia ograniczała się do promowania przygotowanej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów kampanii #SzczepimySię w mediach społecznościowych.

W piśmie z 8 sierpnia 2024 r. stanowisko przedstawił Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wskazując, że w jego opinii nie zachodzi związek między żądaniem procesowym w sprawie P [REDAKTED] P [REDAKTED] a kompetencjami Prezesa Rady Ministrów, samej Rady Ministrów, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zdaniem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, jedynie Minister Zdrowia powinien reprezentować Skarb Państwa w zawistym postępowaniu. Dział administracji publicznej – zdrowie – był i obecnie przypisany jest do jednego z ministrów administracji rządowej – Ministra Zdrowia. Nawet w okresie, w którym istniała funkcja Pełnomocnika Rządu, w sprawach roszczeń cywilnoprawnych kierowanych do Skarbu Państwa związanych ze skutkami szczepień właściwy byłby minister kierujący działem administracji – zdrowie. Tm bardziej jest to oczywiste obecnie w świetle uchwały Nr 102/2022 Rady Ministrów z 24 maja 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 (RM-06111-111-22). Zgodnie z nią, od 16 maja 2022 r. nadzorowanie realizacji Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 powierzono ostatecznie ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. W razie zaś jakichkolwiek wątpliwości co do właściwości ministra do spraw zdrowia, art. 8 ustawy o działach administracji rządowej przewiduje, że jeśli są sprawy, które na mocy odrębnych przepisów nie są przypisane innym działom administracji rządowej, ochrona interesów Skarbu Państwa należy do działu – finanse publiczne.

W ocenie Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów nie sposób uznać, by którykolwiek z podmiotów związanych z rządem – Prezes Rady Ministrów, sama Rada Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów lub Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – był właściwym organem państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie (art. 67 § 2 k.p.c.), do reprezentowania Skarbu Państwa w tym procesie. Również na gruncie przepisów ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym dochodzone roszczenie nie jest związane z zadaniami żadnego z czterech wymienionych podmiotów. W szczególności ani Konstytucja, ani obowiązująca ustawa, nie nadają im kompetencji do działania w zakresie jakiegokolwiek merytorycznego działu administracji rządowej. Kwestie zdrowia publicznego oraz szczepień nie są zadaniami należącymi do właściwości Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Prezes Rady Ministrów kieruje pracami Rady Ministrów (art. 148 pkt 2 Konstytucji RP). W przepisie tym, zdaniem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, nie chodzi o kierowanie podmiotem (organem) ani o to, że Prezes Rady Ministrów sprawuje kierownictwo nad Radą Ministrów rozumianą jako organ (kolegialny) administracji rządowej, w tym nad podejmowaniem uchwał przez Radę Ministrów. Chodzi w nim jedynie o kierownictwo nad czynnościami Rady Ministrów, w tym kierownictwo nad procesem przygotowywania jej uchwał. Rada Ministrów jest organem kolegialnym i działa kolegialnie. Z uwagi jednak na brak zorganizowanej struktury, Rada Ministrów nie może być uznana za jednostkę organizacyjną w rozumieniu art. 67 § 2 k.p.c. Z kolei zgodnie z art. 148 pkt 5 Konstytucji RP Prezes Rady

Ministrów koordynuje i kontroluje pracę członków Rady Ministrów, przy czym termin „koordynacja” określa uprawnienia organu w stosunku do innych organów i instytucji podległych innym organom lub nawet samodzielnych, które nie są mu bezpośrednio podporządkowane, i mimo braku zwierzchnictwa oraz władczych uprawnień wobec podmiotów koordynowanych organ koordynujący ma możliwość oddziaływania na instytucje koordynowane celem zharmonizowania ich działalności.

Z kolei zakres działania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów został wyznaczony w ustawie z 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów w ten sposób, że Kancelaria zapewnia obsługę Prezesa Rady Ministrów, samej Rady Ministrów oraz pełnomocników Rządu. Ustawa wymienia w art. 29 zadania, które realizuje Kancelaria z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, w tym m.in. koordynuje współdziałanie Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów z innymi władzami i organami państwowymi, zapewnia obsługę informacyjną oraz prasową Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów oraz organów pomocniczych i opiniodawczych Rady Ministrów, oraz innych zadań zleconych Kancelarii przez Prezesa Rady Ministrów lub przepisy obowiązującego prawa. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów, jedynie kieruje Kancelarią. Właściwości Szefa Kancelarii PRM ani Kancelarii nie należy upatrywać w ustanowieniu Pana M. D. Szefa Kancelarii PRM i członka Rady Ministrów, Pełnomocnikiem Rządu do spraw Narodowego Programu Szczepień Ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, którego zadania miały charakter wspomagający i który współdziałał z innymi organami państwowymi, w tym z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Z uwagi na to, że problem dotyczący określenia organu właściwego do reprezentowania Skarbu Państwa przedstawiony przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie ma charakter bardziej ogólny i nie dotyczy jedynie sprawy zawisłej przed tym sądem, ale także może mieć znaczenie dla innych postępowań prowadzonych przed innymi sądami, Prezes Prokuratury Generalnej w dalszej kolejności dokonał uzupełniającej analizy dokumentów i stanowisk w podobnych sprawach, w których Prokuratura Generalna wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa.

W tym zakresie w szczególności ustalono, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. III C 543/22, w którym żądanie powoda również było związane m.in. z podjęciem przez Radę Ministrów 15 grudnia 2020 r. uchwały nr 187/2020 w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19, a powód w pozwie wskazał jako organ reprezentujący Skarb Państwa Radę Ministrów, Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 13 kwietnia 2023 r., sygn. III C 543/22, postanowił „na podstawie art. 67 § 2 k.p.c. dokonać prawidłowej reprezentacji Skarbu Państwa stwierdzając, że właściwym do reprezentowania Skarbu Państwa w niniejszym postępowaniu organem państwowej jednostki organizacyjnej (statio fisci) jest Minister Zdrowia”.

IV. Uzasadnienie prawne rozstrzygnięcia

Zgodnie z art. 24 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192, ze zm.; dalej: ustawa o PGRP) Prezes Prokuratury Generalnej posiada uprawnienie do wskazania – z urzędu lub na wniosek sądu – organu właściwego do podejmowania czynności za Skarb Państwa. Powyższy przepis

związany jest z zadaniami Prezesa Prokuratury Generalnej, w tym m.in. z kompetencją do rozstrzygnięcia sporów w zakresie reprezentacji procesowej Skarbu Państwa (art. 4 ust. 4 pkt 2 ustawy o PGRP). Wymieniona kompetencja ma zatem przeciwdziałać powstawaniu w konkretnym postępowaniu sporów kompetencyjnych, szczególnie negatywnych, między jednostkami organizacyjnym Skarbu Państwa.

Określenie organu właściwego do wykonywania czynności za Skarb Państwa każdorazowo wymaga ustalenia powiązania między strukturą organizacyjną i zakresem działania danej jednostki a dochodzonym roszczeniem (zob. np. wyrok SN z 22 lutego 2001 roku, III CKN 295/00; wyrok SN z 29 października 2008 r., IV CSK 260/08). Niejednokrotnie konieczne będzie uwzględnienie również przepisu szczególnego, który w określonych rodzajach spraw powierza uprawnienie do reprezentowania Skarbu Państwa precyzyjnie wskazanemu organowi.

Przedmiotem sprawy, w której zaistniała potrzeba wskazania jednostki organizacyjnej reprezentującej Skarb Państwa, jest roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia za powikłania poszczepienne (zapalenie mięśnia sercowego), jakie powód miał doznać po wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19 szczepionką [REDAKTOWANE]. Jako podstawę faktyczną powództwa odniesioną do ewentualnych działań lub zaniechań Skarbu Państwa powód wskazał: wprowadzenie i prowadzenie Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19, prowadzenie kampanii społecznych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia zachęcających do poddania się szczepieniom oraz finansowanie ze środków publicznych zakupu szczepionek.

Skarb Państwa w postępowaniu cywilnym, w szczególności w sprawach odpowiedzialności Skarbu Państwa za wykonywanie władzy publicznej, jest reprezentowany przez organ władzy publicznej (jednostkę organizacyjną), z którego działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, zgodnie z art. 67 § 2 k.p.c. oraz art. 6 ust. 4-5 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 973, ze zm.).

Nie budzi wątpliwości, że Skarb Państwa winien być w analizowanej sprawie reprezentowany przez Ministra Zdrowia. Jest to uzasadnione zarówno bezpośrednim wskazaniem przez powoda, że dochodzi roszczeń w związku z prowadzeniem kampanii społecznej szczepień przeciwko COVID-19 „na zlecenie Ministerstwa Zdrowia”, jak i treścią art. 18 ust. 5a w związku z ust. 5 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924). W zakresie bowiem czynności polegającej na kupnie szczepionek przeciwko COVID-19 ww. przepis wskazuje, że szczepionki służące do przeprowadzania zalecanych szczepień ochronnych obejmuje finansowaniem i nabywa minister właściwy do spraw zdrowia. Trafnie też Minister Zdrowia podniósł, że pozostaje odpowiedzialnym za sprawy z zakresu ochrony zdrowia, organizacji opieki zdrowotnej oraz nadzoru nad produktami leczniczymi (w tym szczepionkami) członkiem Rady Ministrów zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1370, ze zm.; dalej: ustawa o działach administracji rządowej lub u.dz.rz.).

Z kolei w odniesieniu do zdarzenia określonego przez powoda jako wprowadzenie i prowadzenie Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19 należy wskazać, że to Rada Ministrów 15 grudnia 2020 r. podjęła uchwałę nr 187/2020 w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19, która została następnie zmieniona uchwałą nr 48/2021 Rady Ministrów z 15 kwietnia 2021 r., uchwałą nr 78/2021 Rady Ministrów z 16 czerwca 2021 r. oraz uchwałą nr 102/2021 Rady Ministrów z 10 sierpnia 2021 r.

W ocenie Prezesa Prokuratorii Generalnej, sama Rada Ministrów, jako kolegialny organ władzy wykonawczej, nie mieści się w katalogu podmiotów uprawnionych do reprezentowania Skarbu Państwa. Niemniej zgodnie z art. 148 pkt 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, pracami Rady Ministrów kieruje i Radę Ministrów reprezentuje Prezes Rady Ministrów.

Niewątpliwie nie może być organem reprezentującym Skarb Państwa w miejsce Rady Ministrów czy Prezesa Rady Ministrów Pełnomocnik Rządu ds. narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, którym – w okresie, którego dotyczy powództwo – był Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Pełnomocnik ten został bowiem ustanowiony na podstawie art. 10 ust. 1 i 4 ustawy z 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1050; dalej: ustawa o Radzie Ministrów lub u.R.M.). Z przepisów tych wyraźnie wynika, że Pełnomocnikiem Rządu jest określona osoba fizyczna, a nie określony organ (jednostka organizacyjna Skarbu Państwa). Z tego względu fakt, że funkcję Pełnomocnika Rządu pełniła imiennie osoba, która akurat równolegle sprawowała funkcję organu, jakim jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, nie może powodować, że działania Pełnomocnika Rządu należy przypisać działaniom Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako organu.

Z uwagi na to, że Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19 został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów, a zgodnie z art. 148 pkt 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej to Prezes Rady Ministrów kieruje pracami Rady Ministrów i ją reprezentuje, należy rozważyć, czy w świetle tych okoliczności Prezes Rady Ministrów nie powinien dodatkowo reprezentować Skarbu Państwa w toczącym się postępowaniu obok Ministra Zdrowia.

W ocenie Prezesa Prokuratorii Generalnej, ustalenie organu właściwego do reprezentowania Skarbu Państwa w wypadku działań podejmowanych przez Radę Ministrów powinno przede wszystkim uwzględniać treść przepisów ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o Radzie Ministrów. Z ustaw tych wynikają następujące okoliczności.

Po pierwsze, ustawodawca – na poziomie administracji rządowej – dokonał podziału obszarów działalności Skarbu Państwa na działy administracji rządowej, zaś jako organy właściwe do reprezentowania poszczególnych działów wskazał ministrów kierujących danym działem, którzy jednocześnie są ministrami właściwymi do spraw oznaczonych nazwą danego działu (zob. art. 1 i art. 4 ust. 1 u.dz.rz.). Ustawodawca – co do zasady – nie przewidział powierzenia jakiegokolwiek działu administracji rządowej ani Radzie Ministrów, ani Prezesowi Rady Ministrów.

Po drugie, ustawa o działach administracji rządowej wyraźnie wyodrębnia dział zdrowie, który obejmuje sprawy m.in. ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej, nadzoru nad produktami leczniczymi czy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie rzeczowych świadczeń leczniczych (zob. art. 33 ust. 1 pkt 1, 2 i 8 u.dz.rz.). Nie budzi wątpliwości, że w tym zakresie znajduje się podejmowanie działań przez państwo w zakresie określania programów powszechnych szczepień ochronnych.

Po trzecie, kompetencja Prezesa Rady Ministrów do sprawowania nadzoru nad działalnością administracji rządowej została ograniczona wprost do obszarów działalności państwa nieobjętych zakresem działów administracji rządowej, dodatkowo enumeratywnie wyliczonych w ustawie (zob. art. 33a u.dz.rz.). Katalog ten nie obejmuje żadnych spraw z działu administracji rządowej w zakresie ochrony zdrowia, w szczególności działalności

Rady Ministrów w zakresie podejmowania uchwał dotyczących programów szczepień ochronnych. Nadto skoro sprawy dotyczące powszechnych szczepień ochronny mieszczą się w zakresie spraw przypisanych ustawowo do działu zdrowie (art. 33 ust. 1 u.dz.rz.), co z założenia wykluczona jest w tym zakresie reprezentacja Skarbu Państwa w tych sprawach przez Prezesa Rady Ministrów, gdyż dotyczy ona jedynie spraw „nieobjętych zakresem działów administracji rządowej”.

Po czwarte, ustawa o Radzie Ministrów wskazując, że Rada Ministrów działa kolegialnie (art. 1 u.R.M.), nie przypisuje ani samej Radzie Ministrów, ani Prezesowi Rady Ministrów, na zasadzie *lex specialis* w stosunku do ustawy o działach administracji rządowej, kompetencji do zajmowania się określonymi sprawami z zakresu administracji rządowej. Co więcej, ustawa wyraźnie wskazuje, że to członek Rady Ministrów, w zakresie swojego działania, jest odpowiedzialny za inicjowanie, opracowywanie i następnie realizowanie polityki ustalonej przez Radę Ministrów (zob. art. 7 ust. 1-3 u.R.M.).

Po piąte, Prezes Rady Ministrów, w ramach określania zasad działania Rady Ministrów, jedynie ustala szczegółowy zakres działania danego ministra oraz wskazuje dział lub działy administracji rządowej, którymi kieruje dany minister (zob. art. 33 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a pkt 1 u.R.M.), określając tym samym zakres działania danego ministra, w ramach którego realizuje on politykę ustaloną przez Radę Ministrów. W szczególności Prezes Rady Ministrów rozporządzeniem z 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 2704) ustalił, że to Minister Zdrowia kieruje całym działem administracji rządowej – zdrowie (§ 1 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Z powyższego wynika, że w zakresie podejmowania przez Radę Ministrów, jako organ kolegialny, działań z zakresu spraw należących do działu administracji rządowej zdrowie organem właściwym do reprezentowania Skarbu Państwa nie jest ani sama Rada Ministrów, ani Prezes Rady Ministrów, ale wyłącznie minister, którego wskazano do kierowania tym działem. Aktualnie jest to Minister Zdrowia.

Wobec powyższego rozstrzygnięto jak na wstępie.

PREZES
Prokuratury Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej
M. Haladaj
Mariusz Haladaj

Otrzymują:

1. Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie
2. Prezes Rady Ministrów
3. Minister Zdrowia
4. a/a